

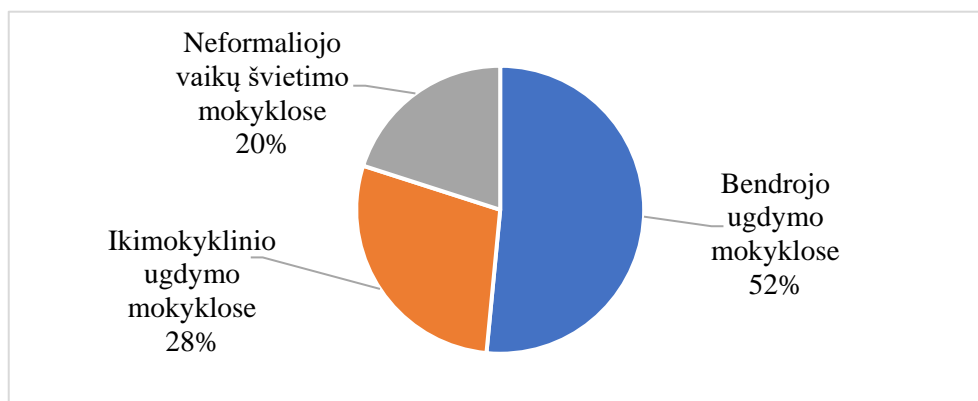
Palangos miesto savivaldybė

Palangos miesto pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Palangos švietimo pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba)¹.

2021–2022 m. m. Palangos m. savivaldybėje dirbo 394 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 203 (52 proc.) – bendrojo ugdymo, 112 (28 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 79 (20 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Pastaruosius keletą metų pastebimas nedidelis savivaldybės pedagoginių darbuotojų skaičiaus mažėjimas (3 proc.) – 2019–2020 m. m. savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose dirbo 407 pedagoginiai darbuotojai, 2020–2021 m. m. – 404.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Tarnyba vykdė 8 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programas (toliau – Programos) pagal Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus. Jose dalyvavo 272 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę).

Palyginti su praėjusiais metais, matyti, kad savivaldybėje, kaip ir praeitais metais, didžiausias dėmesys buvo skirtas prioriteto *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį* kryptčiai *Skaitmeninio raštingumo tobulinimas*, tačiau šiais metais daugiau dalyvių pritraukė Programos, atliepančios prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*, ypač jo kryptį *Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas*. Be to, įvykdyta viena Programa pagal prioriteto *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas* kryptį *Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime*. Pernai pagal šį prioritetą Programų iš viso nevykdyta.

¹ Prieiga internete <https://www.palangosspt.lt>.

1 lentelė. Daugiausia dalyvių pritraukta pagal prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*

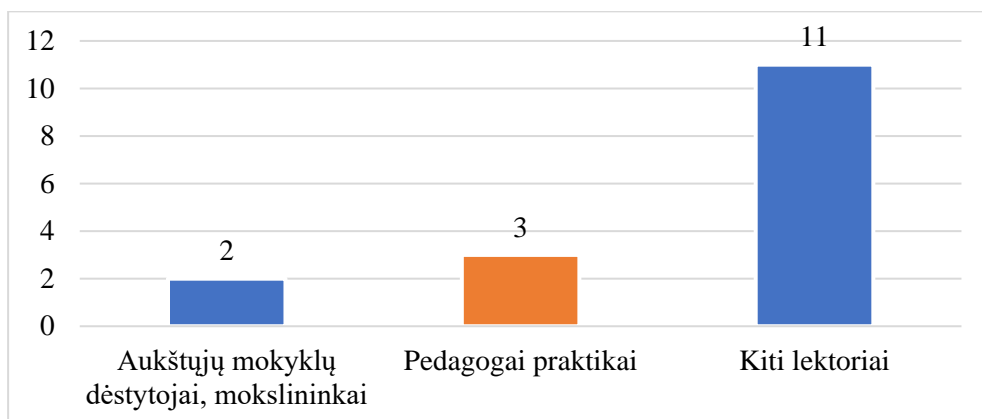
Vykdytų Programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų Programų skaičius	Vykdytų Programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	5	108
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	5	108
I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	–	–
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	–	–
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	2	146
Mokinio skirtubių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	1	40
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	1	106
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	1	18
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	–	–
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	–	–
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	18
Iš viso:	8	272

Miesto pedagoginiai darbuotojai, dalyvavę įgyvendinant Programas ir plėtoję savo profesines kompetencijas, turėjo galimybę mokytis kartu su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektoriais. Duomenys rodo, kad 2022 m. daugiau kaip 68 proc. (11 asmenų) lektorių buvo kiti lektoriai (Tarnybos, savivaldybės darbuotojai, nacionalinių nevyriausybinių ir verslo organizacijų atstovai, psichologai, sveikatos specialistai ir pan.).

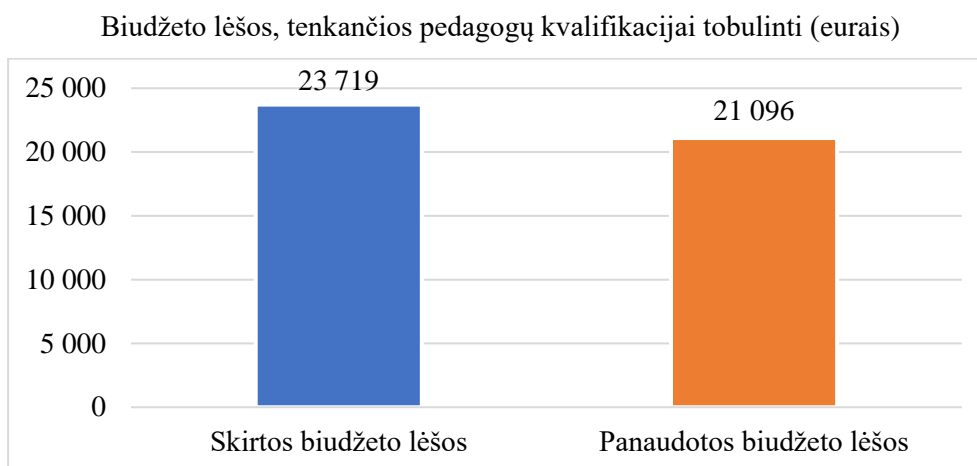
2 pav. Prioritetines Programas dažniausiai įgyvendino kiti lektoriai

Programas pagal prioritetus įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. panaudotos beveik visos PKT skirtos lėšos (žr. 3 pav.). 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., bet 2022 m. jų panaudota gerokai daugiau nei 2021 m. (56 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 89 proc.

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje
(pagal interneto svetainės puslapių apžvalgą, atliktą 2023 m. vasario–gegužės mėn.)

PKT renginių vykdymą reglamentuoja Tarnybos Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo, rengimo, akreditavimo ir vykdymo tvarkos aprašas.

Akredituotos PKT Programos viešinamos Tarnybos interneto svetainėje. Registracija į renginius vyksta elektroninėje registracijos sistemoje *Semiplius*. Renginiai organizuojami atsižvelgiant į pedagogų darbo grafiką.

Mėnesio veiklos planus Tarnyba skelbia prie planavimo dokumentų. Šalia renginio pavadinimo nurodoma renginio data, vieta, laikas, skelbiami jo lektoriai, atsakingas asmuo, valandų skaičius, dalyviai, pateikiama registracijos nuoroda ar registravimosi būdas; jei Programa ilgalaikė, tai nurodoma renginio pavadinimo skiltyje, bet pasigendama informacijos, kokias 2023–2025 m. PKT prioritėtines sritis ji atliepia. Be kursų ir seminarų, skelbiami metodinių būrelių susirinkimai ir jų veikla, tarnybos specialistų veikla, parodos ir kiti renginiai.

Prie dokumentų skelbiamos prioritėtinės 2023–2025 m. pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sritys, atskirai skelbiamas ilgalaikių PKT Programų sąrašas, kuriame nurodomas Programos pavadinimas ir registracijos numeris, prie daugumos jų yra nuoroda į pačią Programą.

Didelis dėmesys skiriamas ugdymo turinio atnaujinimui (toliau – UTA): sudaryta Palangos miesto savivaldybės UTA komanda, parengtas 2022–2024 metų ugdymo turinio atnaujinimo ir įgyvendinimo veiksmų ir priemonių planas, skelbiamos su UTA susijusios veiklos Palangos miesto mokytojams, organizuota metodinė diena „Kompetencijomis grįstas ugdymas – pasiruošimas prasmingai veikti“. Vyko paskaitos, seminarai, konferencija, kaip dirbti su specialiuųjų ugdymosi poreikių vaikais, Tarnybos specialistai rengia pranešimus tėvams.

Tarnybos svetainėje taip pat skelbiama naudinga informacija mokykloms ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims, rengiantis diegti UTA: patvirtintos bendrosios programos, rekomendacijos, naudingų renginių dalykų mokytojams apie UTA vaizdo įrašai, skaidrėse pateikta bendroji informacija. Tarnyba rūpinasi ne tik pedagogų, bet ir kitų savivaldybės suaugusiųjų švietimu, kartu skelbdama informaciją ir apie kitas veiklas (parodas, olimpiadas, konkursus, psichologų konsultacijas tėvams ir kitas švietimo pagalbos bei trečiojo amžiaus universiteto veiklas).

Be to, Tarnyba organizuoja ir koordinuoja Palangos miesto mokytojų metodinę veiklą. Atskiroje interneto svetainės skiltyje skelbiami ją reglamentuojantys dokumentai, Palangos miesto mokyklų metodinės tarybos narių sąrašas, metodinės veiklos ataskaitos.

Tarnyba vykdo nuoseklią ir kryptingą mokytojų gerosios patirties sklaidą. Svečio teisėmis užsiregistravę mokytojai gali matyti metodinių ir mokymo(si) priemonių sąrašus, organizuojamus nuotolinius kursus, pamokų medžiagą pagal klases ar koncentrus, aprobuotas metodines priemones.

Tarnyba dalyvauja projektų rengimo ir vykdymo veikloje, bendradarbiauja su kitomis švietimo ir pagalbos įstaigomis, tai atsispindi ir svetainės puslapiuose.

Kiekvienais metais Tarnyba vykdo kvalifikacijos tobulinimo renginių vertinimo apklausą, parengia ir paskelbia ataskaitą Tarnybos interneto svetainėje. Ši apklausa atliekama elektroninėje renginių registravimo sistemoje *Semiplius*. Apklausa tiriama, ar tinkama PKT Programos vykdymo vieta, trukmė, atmosfera, kokią įtaką Programa padarė, ar ji buvo naudinga / aktuali. Atliktas ilgalaikės PKT Programos „Mokytojų socialinės, emocinės ir sveikos gyvensenos kompetencijos plėtojimas“ išsamus vertinimas, kurio tikslas – įvertinti Programos kokybę ir jos poveikį dalyviams. Programa įvertinta labai gerai, daugumai dalyvių ji padėjo teigiamai pakeisti savo profesinę veiklą.

Remiantis Tarnybos veiklos duomenimis, atsispindinčiais interneto svetainės puslapiuose, matyti, kad siekiama sudaryti galimybes pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms ugdyti.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Vadovaudamiesi Palangos miesto savivaldybės ir Tarnybos pateiktais duomenimis, galime teigti, kad savivaldybė vykdo tikslingą PKT stebėseną, siekdama geresnės ugdymo kokybės.

Per mokymus įgytos kompetencijos pritaikomos ugdymo procese. Grįžtamasis ryšys po PKT renginių gaunamas formaliau ir neformaliau būdais – po renginio vykdomi anketavimas, refleksija, individualūs pokalbiai su ugdymo įstaigų vadovais, ugdymo veiklų stebėjimas ir aptarimas.

Pateikti duomenys rodo, kad pastebimas PKT poveikis mokinių pasiekimams ir pažangai. Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir valstybinių brandos egzaminų (toliau – VBE) rezultatai yra vieni geriausių šalyje. Lietuvių kalbos VBE rezultatai per trejus metus beveik nesikeitė, o matematikos VBE rezultatai per paskutiniuosius trejus metus šiek tiek gerėja ir yra aukštesni už šalies vidurkį. Darytina išvada, kad mokytojų kvalifikacijos tobulinimas ir įgyta kvalifikacinė kategorija turi tiesioginės įtakos mokinių pasiekimams.

Savivaldybės mokinių pasiekimai olimpiadose / konkursuose yra vieni iš aukščiausių šalyje. Dalykinių olimpiadų prizininkų skaičius, tenkantis 10 tūkst. mokinių, yra 36,1 (padidėjo). 17 mokinių, kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, užėmė prizines vietas šalies olimpiadose ir konkursuose. Gerokai daugiau mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo programą, dalyvauja šalies olimpiadose bei konkursuose ir tampa laureatais.

Kryptingai, pagal šalies ir rajono pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir mokyklų poreikį vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas daro **poveikį ir savivaldybės mokyklų, kaip organizacijų, pažangai.** 2022 m. mokyklų įsivertinimo ir išorinio vertinimo balai rodo, kad kvalifikacijos tobulinimas paskatino mokytojus ieškoti naujų galimybių planuojant veiklas – išplėtotas ugdymas netradicinėse aplinkose ir vykdant projektines veiklas. Didėja mokytojų motyvacija kvalifikacijos tobulinimo renginiuose įgytas žinias pritaikyti praktikoje. Atlikus ilgalaikių PKT Programų kokybės ir poveikio dalyviams tyrimus, galima teigti, kad 70 proc. dalyvių įgytas žinias taiko praktikoje.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- glaudžiau *bendradarbiaujant* su savivaldybės mokyklomis, *įtraukiant* vadovus, metodinius būrelius ir (ar) kitus bendruomenės narius, *stiprinti* PKT renginiuose dalyvavusių pedagogų motyvaciją taikyti mokymosi patirtį;
- efektyviau *išnaudoti* Ugdymo turinio atnaujinimo puslapio galimybes, skelbiant savo miesto kuriamą patirtį;
- *patikslinti* svetainės puslapius, *atnaujinant* aktualius dokumentus / medžiagą (Programoms priskirti nacionalines prioritетines 2023–2025 m. kvalifikacijos tobulinimo sritis, mėnesio veiklos planus iškelti į pirmąjį svetainės lygmenį ir pan.).